

Школска 2012/2013. година
РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ УЧЕНИКА ОСНОВНИХ ШКОЛА
ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И ЈЕЗИЧКЕ КУЛТУРЕ

VIII разред

Шифра: _____ поени

1.	Речи које потичу из грчког и латинског језика, а данас се могу наћи у скоро свим индоевропским језицима називају се _____	
2.	Којим се дијалектом говори у Врању? _____	
3.	Испиши реч у којој је на првом месту двоуснени звучни праскави (експлозивни) сугласник, у средини средњи вокал предњег реда, а на крају безвучни струјни зубни (дентални) сугласник: _____	
4.	Подвуци речи у реченици у којима је (у писању) извршено једначење сугласника по звучности: На захтев председника општине, конобар је једва из сећања извукао поруџбину коју је претходног дана имао градски функционер у време ручка.	
5.	Подвуци све речи у примеру које имају дуг акценат: Миш је добио грип, / па је сео у цип И превалио пут дугачак / Да га прегледа доктор мачак.	
6.	Одреди падеже речи у датом примеру: <u>Чини ми се вековима вук са овцом нешто има.</u> ми _____ вековима _____ вук _____ овцом _____ нешто _____	
7.	Заокружи слово испред реченице у којој двовидски глагол може бити и свршено и несвршено употребљен: а) Чим видиш Ђуру, реци му да дође. б) Сви су јој говорили да често телефонира. в) Баш су ручали кад је наишао поштар.	
8.	Прецизно одреди какав је по роду повратни глагол у зависној реченици: Убрзо се сазнало да су се њих двојица познавала још одраније.	
9.	Којим механизмом је добијено значење подвучене речи у реченици: <u>Цело село</u> му се дивило. а) метафором, б) метонимијом, в) конверзијом.	
10.	Заокружите слова испред функционалних стилова у којима не очекујемо употребу стилских фигура: а) књижевно-уметнички б) научни в) административни г) новинарски д) разговорни	
11.	У речи ВОДИТЕЉ препознај и напиши: корен: _____ творбену основу: _____	

12.	Којим начином творбе је добијена подвучена реч у реченици: <u>Очајнички</u> је покушавао да привуче њену пажњу. а) извођењем, б) слагањем, в) комбинованом творбом, г) претварањем.	
13.	Подвуци предлошко-падежну конструкцију која има допусно значење: Иако је знао да не треба да прелазе реку и упркос упорном негодовању појединих чланова друштине, Никола је одлучио, мада невољно, да се упуте ка мосту.	
14.	Наведи прецизно које се веће синтаксичке јединице формирају од глагола: а) у личном глаголском облику: _____ б) у неличном глаголском облику: _____	
15.	Којом врстом зависне реченице би се могла заменити подвучена синтагма у реченици: <u>У случају спора по овом уговору</u> уговорне стране признају надлежност суда у Београду. _____	
16.	Подвуци односну зависну реченицу у примеру и одреди њену конституентску функцију: Сви знамо да је тачно да ко рано рани, цео дан дрема. Односна реченица врши функцију _____.	
17.	Нелични глаголски облици: а) имају само временска значења б) имају само модална значења в) имају и временска и модална значења г) немају ни временска ни модална значења Заокружи слово испред тачног одговора.	
18.	Заокружи слово испред реченице у којој зависна реченица има месно значење: а) Идем где ме нико неће наћи. б) Рекао ми је да ће ми показати кућу где се родио. в) Ни данас се не зна где је благо сакривено.	
19.	Који напоредни однос одговара стиховима: Гаша хтеде столар бити, тежак му је сврдо. / После хтеде ковач бити, гвожђе му је тврдо. _____	
20.	Заокружи слова испред израза који су правилно написани: а) 125. годишњица б) 125–годишњица в) 125-огодишњица г) 125-годишњица	

Прегледао: _____

Укупно поена: _____

Школска 2012/2013. година
Републичко такмичење ученика основних школа
из српског језика и језичке културе
VIII разред
РЕШЕЊА

1. интернационализми
2. призренско-тимочким (дијалектом).
3. БЕС
4. На захтев председника општине, конобар је једва из сећања извукао поруџбину коју је претходног дана имао градски функционер у време ручка.
5. Миш је добио грип, па је сео у џип
И превалио пут дугачак
Да га прегледа доктор мачак.
6. ми – датив вековима – инструментал вук – номинатив
овцом – инструментал нешто – акузатив
7. в)
8. узајамно-повратни.
9. б)
10. б), в)
11. вод-, води-
12. г)
13. Иако је знао да не треба да прелазе реку и упркос упорном негодовању појединих чланова дружине, Никола је одлучио, мада невољно, да се упуте ка мосту.
14. а) предикатске реченице
б) глаголске синтагме
15. условном.
16. Сви знамо да је тачно да ко рано рани, цео дан дрема.
Односна реченица врши функцију СУБЈЕКТА.
17. г)
18. а)
19. супротни
20. а), г)